

Måleriverksamhet

Miljöpåverkan vid målningsarbeten handlar till största delen om vilken färg man väljer och de kemikalier som den innehåller. Det är främst de organiska lösningsmedlen t ex lacknafta som är ett problem ur miljösynpunkt. Dessa avdunstar när färgen torkar och kan förutom att ge upphov till huvudvärk, skada nervsystemet och ge cancer.

Organiska lösningsmedel kan reagera med ämnen i luften och bilda marknära ozon, som i sin tur ger upphov till irritation i våra luftvägar och kan orsaka skogsskador och minska tillväxten hos grödor, såsom vete och potatis.

Olika tillsatser i färgen såsom pigment och bekämpningsmedel (biocider) kan vara miljöfarliga, allergiframkallande och/eller cancerogena. Biocider tillsätts i färg för att motverka mikrobiell tillväxt i målarburken och på den målade ytan.

Anmälan

Målningsarbetet blir anmälningspliktigt enligt miljöbalken om det vid ett arbete förbrukas mer än 500 kg lösningsmedel per år.

Anmälan görs till miljökontoret i den kommun där arbetet görs. Även om verksamheten inte är anmälningspliktig kan miljökontoret utöva tillsyn och ställa krav på skyddsåtgärder.

Kunskapskravet

För att du som är verksamhetsutövare ska kunna göra en korrekt bedömning av en produkt krävs kunskap om produktens innehåll. Kontrollera att produktens innehåll framgår på förpackningen och att du får ett säkerhetsdatablad av försäljaren. Kemiska produkter ska vara märkta så att riskerna framgår.

Försäljaren är skyldig att lämna ett säkerhetsdatablad till en verksamhetsutövare som köper färg om den har hälso- eller miljöfarliga egenskaper.

Svanen, EU-blomman och Bra Miljöval markerar vilka färger och lacker som är mest miljövänliga. *Miljövarudeklarationer* ger i förenklad form upplysning om en varus miljöpåverkan under hela livscykeln och hur den ska omhändertas när den tjänat ut.

Produktvalsprincipen

Enligt miljöbalkens produktvalsregel är alla skyldiga att byta ut en kemikalie eller produkt som kan vara farlig mot en mindre farlig, om det är möjligt. Produktvalet styrs också av begränsningar och förbud t ex av vissa blyföreningar i färg. En viktig sak att tänka på är att använda så lite organiska lösningsmedel som möjligt, speciellt de som innehåller aromatiska kolväten.

Måla inomhus: Enligt Måleribranschens Centrala Arbetsmiljökommitté får lösningsmedelsburna färger inte användas för inomhusmålning, med några få undantag för speciella ytor. Det finns ett allt bredare urval av vattenbaserade färger. Ett annat alternativ kan vara naturfärger som ofta är baserade på förnyelsebara råvaror. Exempel på detta är naturoljor som är baserade på linolja.

Måla utomhus: Välj färgtyp som är anpassad för materialet. När du målar på trä bör du använda färger med hög torrhalt, det vill säga låg halt av organiska lösningsmedel. Slamfärg är ett annat hälso- och miljöanpassat färgval med tanke på att den innehåller vatten som lösningsmedel. Det kan förstås finnas många andra alternativ än de ovan nämnda som också är bra produktval med tanke på miljö och hälsa. Skyldigheten att välja rätt produkt ligger på dig! Mer information ges... t ex i Kemikalieinspektionens broschyr "Bygga och måla klokt" som kan hämtas på www.kemi.se.

Avfall

Flytande färgslattar, liksom det vatten eller lösningsmedel som penslarna har tvättats i, utgör alltid farligt avfall och ska hämtas av företag som har tillstånd att transportera farligt avfall.

Vissa mängder farligt avfall får transporteras om en anmälan först görs till länsstyrelsen. Färgrester får absolut inte hällas i vasken, eftersom de kan skada processen i reningsverken.

Tomma färgburkar ska lämnas till återvinning av förpackningen, metall eller plast. Ta reda på vilken återvinningscentral i närheten som har möjlighet att samla in avfall från företag eller beställ hämtning av det materialbolag det gäller. Ofta tar försäljaren av färg tillbaka tomma förpackningar.